

Juha-Pekka Koskinen: *Viisi todistajaa* (Karisto 2005)
ISBN 951-23-4671-0
Ensimmäinen luku
Copyright: Juha-Pekka Koskinen

*“Magnus ab integro saeculorum nascitur ordo, iam redit et Virgo, redeunt
Saturnia regna, iam nova progenies coelo demittitur alto. Tu modo nascenti
puero, quo ferrea primum desinet ac toto surget gens aurea mundo, casta
fave Lucina”*

*“Aikakausien suuri kehä alkaa taas alusta, jo saapuu neitsyt, koittaa
Saturnuksen hallitsema kulta-aika, ja korkeasta taivaasta laskeutuu uusi
sukupolvi. Maailmaan syntyy poikalapsi, joka lopettaa rauta-ajan ja tuo
kulta-ajan koko maailmaan. Auta neitsyttä, Lucina, sinä synnytyksen
jumalatar.”*

--Vergilius

Juudas

Prologi

Betlehemin verilöyly oli suuri onnettomuus Iskariotin perheelle. Kun Herodes Suuren sotilaat ryntäsivät heidän taloonsa, Juudas ja Malakia olivat jo pakenemaan valmistautuneen isoäitinsä kainaloissa. Pitkäpartaisen sotilaan tarttuessa Juudasta jalasta, syntyi täydellinen sekasorto. Vanha Saara alkoi kiljua ja pojat sätkivät villisti ohuilla jaloillaan niin että Juudaksen kantapäätä osui partasuun nenään. Hermostunut sotilas sivalteli miekallaan tuota kirkuvaa ja riehuvaa kolmipäistä hirviötä umpimähkään niin kauan, että sääret ja käsivarret lakkasivat liikkumasta.

Malakia oli saanut niin syvän haavan vatsaansa, että hänen suolensa olivat valahtaneet limaisena ja verisenä sykkyränä alimmaiseksi jääneen Juudaksen päälle. Saara oli kauttaaltaan syvien haavojen viiruttama ja hänestä vuotava veri kerääntyi hetkessä lammikoksi sotilaan sandaalien ympärille. Partasuu tunsu kosteuden varpaissaan, kääntyi kannoillaan ja säntäsi ovesta takaisin kadulle.

Kun Juudaksen isä ja äiti palasivat taloonsa, he löysivät kolme hervotonta ruumista makaamasta hyytyneessä verilammikosta. Malakia oli pistetty puhki kuin teurasporsas ja Saara oli silvottu tunnistamattomaksi. Hysterisesti kiljuva äiti tempoi kasan alle jääneen kuopuksen syliinsä samaan aikaan kun isä yritti typeryneenä kerätä Malakian suolia tämän auki retkottavaan mahalaukuun.

Sitten tapahtui ihme. Äitinsä syliin päässyt Juudas aukaisi silmänsä. Äiti oli pitänyt lastaan kuolleena ja hänestä tuntui siltä, kuin poika olisi herännyt eloon vain hänen kyyneltensä ansiosta. Se oli Jumalan merkki siitä, että pojalle oli varattu suuri tehtävä.

Isä ja äiti kiittivät Jumalaa Juudaksen pelastumisesta. Jos Juudas olisi ollut heidän mukanaan vierailulla naapurikylässä ja siten välttynyt koko murhenäytelmältä, olisi Malakian kuoleman aiheuttama suru ollut suurempi kuin

Juudaksen pelastumisen aiheuttama ilo. Mutta nyt, kun veljekset olivat kokeneet samat kauhut, heidän ilonsa ja surunsa kietoutuivat toistensa lomaan erottumattomasti kuin kaksi viiniköynnöstä.

Vuosien kuluessa he eivät koskaan surreet Malakiasta muistamatta samalla iloita siitä, että Juudas kasvoi ja varttui heidän kattoonsa alla. Yhtä lailla he eivät koskaan voineet iloita Juudaksen saavutuksista muistamatta surra kuollutta Malakiasta. He kiittivät Jumalaa siitä, että heidän toinen poikansa oli selvinnyt hirvittävästä murhenäytelmästä. Syvällä sisimmässään he kuitenkin samalla kiroivat ja kysyvät, miksi Malakian piti kuolla.

Juudakseen jäi vain kaksi mitätöntä merkkiä Betlehemin murhenäytelmästä. Juudaksen musta tukka muuttui kirkuvan punaiseksi. Lisäksi hänen ensimmäinen sanansa ei ollut ”äiti” eikä ”isä”. Se oli talossa iltaisin salaa kuiskittu sana, ”kosto”.

1.

Augustuksen hallituskauden lähestyessä loppuaan Syyrian provinssissa oli yhä levotonta. Juutalaiset, joita roomalaisten sortajien kuri sen paremmin kuin järjestyskään eivät saaneet aisoihin, hautoivat alituisen kapinoita. Muissa valloitetuissa provinseissa legioonalaiset tunsivat nauttivansa jonkinlaista kunnioitusta. Täällä heihin suhtauduttiin alentuvasti, heidän uhrimenojaan pidettiin barbaarisina eikä heidän sallittu astua jalallakaan juutalaisten temppelin alueelle. Juutalaiset papit tekivät selväksi sen, että roomalaiset olivat saastaisia. Tämä sai legioonalaiset suhtautumaan yhä ynseämmin juutalaisiin ja vastavuoroisesti juutalaiset vihaamaan yhä palavammin roomalaisia.

Vähintään kerran vuodessa Jerusalemiin saapui mies, jotka revenneessä kaavussaan tukka takkuisena ja parta harottavaksi kasvaneena saarnasi kiihvin silmin uuden ajan alkua. Saarnamiesten ulkomuoto oli siksi pelottava, että he saivat vihaisilla saarnoillaan ja maanisella tuijotuksellaan heikkohermoiset uskomaan parantumisen ihmeeseen. He kulkivat Jerusalemin kaduilla keräten mukaansa yhä enemmän itseensä uskovia seuraajia kunnes

väistämättä oli edessä se hetki, jolloin väkijoukko oli kasvanut liian suureksi kestääkseen aiheuttamaansa kiihkoa. Nuoret juutalaismiehet, jotka olivat tähän asti tukahduttaneet myötäsyttyisen kiukkunsa, tarttuivat toistensa yllyttämällä aseisiin. Saarnasipa erämaasta saapunut hurmukseen kohonnut vaeltaja rauhaa taikka sotaa, tuloksena oli aina verenvuodatusta.

Ei riittänyt yksin se, että vapauttaaan janoavat nuorukaiset joutuivat roomalaisten vainon kohteeksi. Riippuen siitä, mitä heitä kiihottanut vaeltaja oli saarnannut, saivat he yleensä vastaansa myös juutalaisten poliittisista ryhmittymistä saddukealaiset tai farisealaiset, joskus jopa pahimmassa tapauksessa molemmat. Koko Syyria oli kuin verkko, jossa jokainen liikahdus vaikutti kaikialle eikä kukaan voinut tehdä mitään saamatta myös muita liikahtamaan. Miekkoihinsa tarttuneet juutalaisnuorukaiset hoiti legioona, saarnamiehet vaiennettiin saddukeusten toimesta ja rauhalliset, messiastaan uskollisesti seuranneet miehet ja naiset katosivat nöyryytettyinä ja lannistettuina vähin äänin takaisin maaseudulle.

Jerusalemossa profeettoja odotettiin aina kuumeisesti mutta yhtä kuumeisesti heitä pelättiin. Toisaalta roomalaiset takasivat rauhan ja rauha takasi hyvinvoinnin. Roomalaisten avulla Jerusalemissa saattoi rikastua mutta ilman heitä edessä oli perikato. Vapautta juutalaiset kyllä halusivat mutta vapauttajan piti tuleman juuri oikealla hetkellä ja puhutella juuri oikeita ylimyksiä. Kansan keskeltä nouseva vapahtaja valoi vain epäjärjestyksestä ja jo yksin se riitti osoittamaan että kyseessä oli väärä profeetta.

Juudas oli seitsemäntoista kun hän ensimmäistä kertaa saapui vanhempiensa kanssa Jerusalemiin. Siellä hänen kostonhimonsa syytyi liekkeihin, joita hän ei enää koskaan elämänsä aikana saanut tukahdutettua. Hän kohtasi ihmisiä, joita hän tiesi voivansa vihata ilman, että kukaan paheksuisi häntä.

Heti ensimmäisenä iltana Juudas riitautui isänsä kanssa. Majatalon ruoka oli hänen mielestään liian kylmää mutta isä ei antanut hänen huomauttaa siitä. Huone oli likainen ja ruukussa oleva pesuvesi haisi pahalle. Ne saivat kelvata, sillä isä kieltäytyi valittamasta niistä.

Ilta-aterian jälkeen Juudas karkasi majatalosta. Pää kuumenneena hän vaelsi ulos kaupungin portista ja istui vaippaansa kietoutuneena auringon lämmittämän muurin juurelle. Siinä hän kyyhötti hämärän tuloon saakka

katsoen tummilla silmillään kaupunkiin ja kaupungista ulos vaeltavaa kansaa. Kaikesta näkemästään kiihottuneena hän ei huomannut ajan kulumista ja nukahti pää polvia vasten vaipuneena.

Viitan lävitse tunkeutuva kosteus herätti Juudaksen. Hampaat kalisten hän aukaisi silmänsä huomatakseen yön laskeutuneen tienoon ylle. Mustalla taivaalla loisti kirkkaina pisteinä tähtiä, joiden kalsea tuike sai vilunväristykset kulkemaan pitkin hänen selkäänsä. Hän säikähti suunnattomasti ja ryntäsi ylös ymmärtämättä mihin oikein oli joutunut. Kun hän kolhi kynnärpänsä kipeästi vasten Jerusalemin kaupungin karheaa muuria, hän muisti kaiken ja seisautui aloilleen. Katkerana hän totesi, ettei isä sen paremmin kuin äitikään ollut löytänyt häntä, tuskinpa oli edes yrittänyt etsiäkään.

Kauempana kaupunkiin johtavan tien varressa näkyi heikosti tuikkiva nuotio. Ohdakkeet räsähtelivät singoten pimeyteen nopeasti hiipuvia kipinöitä. Liekkien valopiirissä makasi tummia hahmoja, joiden unta takkupartainen mies vartioi. Vilun puistatukset saivat Juudaksen voittamaan epäluuloisuutensa ja hän hiipi lähemmäs.

Nuotion ympärillä näytti makaavan parisenkymmentä hahmoa, enimmäkseen miehiä mutta joukossa oli muutamia naisia ja jokunen lapsi. Jo kaukaa Juudas saattoi erottaa heistä huokuvan peseytymättömyyden pistävän hajun. Liekkien valossa kalpeina hehkuvat paljaat jalkapohjat olivat paljosta kävelmisestä kovettuneet ja päkiöiden ihossa oli paksut, kellertävät kovettumat. Hiekan aiheuttamat hiertymät loimottivat verenpunaisina tomusta harmaantuneiden viittojen ja peittojen alta.

Juudas väisteli nukkuvia hahmoja ja astui valoon suoraan tulta vartioivan miehen silmien eteen. Hän kohotti kättään tervehdyksen merkiksi ja mies nyökkäsi jäykästi viitaten häntä istumaan haalealle hiekalle. Miehen silmissä nuotion hehku näytti kymmenkertaistuvan ja nuo laihtuneissa kasvoissa suurina kiiluvat silmät saivat Juudaksen olon epämukavaksi. Miehen hiekan rohduttamat huulet näyttivät tapailevan äänettämiä sanoja ja tämän tästä hän haroi karheaksi paahtunutta tukkaansa.

— Miksi ette ole kaupungissa? Juudas kysyi varovasti.

Mies tuijotti Juudasta silmiään räpäyttämättä. Sitten hän levitti kätensä hitaasti aivan kuin olisi halunnut sulkea syliinsä yön pimeyden ja nuotion kalpean hehkun. Kun hän puhui, ensimmäiset äänneet tulivat hänen suustaan luonnottoman kovina sillä hän ei osannut puhua hiljaa.

— Tämä on minun kaupunkini, mies sanoi ääni särähdellen.

— Ja nämäkö ovat kaupunkilaisiasi? Juudas hymähti nyökäten kohti nukkuvia hahmoja.

— Nämä. He perustavat uuden Jerusalemin, mies sanoi hellittämättä katsetaan Juudaksesta.

Miehen riutunut ulkonäkö ja paljosta puhumisesta palanut ääni paljasti hänen olevan aavikon vaeltajia, jotka saapuivat kaupunkiin saarnaamaan uuden ajan alkua. Juudas tuijotti räsähteleviä ohdakkeita ja yritti imeä itseensä kaiken nuotiosta hehkuvan lämmön. Joku nukkujista heräsi, nousi ylös ja hiipi hiljaa kauemmaksi keventämään rakkoaan.

— Mistä olet kotoisin? Juudas kysyi nojaten leukansa pölyisiä polviaan vasten.

— Taivaasta, mies vastasi ja vilkaisi suoraan ylös niin että hänen sieraimiensa mustat aukot tuijottivat kiitävän hetken ajan Juudasta.

Juudas käänsi päänsä pois päin. Erakon hurjina loistavat silmät saivat hänet hermostumaan ja vilunväristykset tuntuivat viiltävän nyt luihin asti. Heidän ympäriltään kuului nukkuvien huokailuja. Joku valitti unissaan.

— Aika on tullut. Kirjoitukset käyvät toteen. Maailman aika on tullut päätökseen ja alkaa uusi aika. Minä olen se, jota on odotettu, mies sanoi ääni väristen.

Kylmä ilmavirta pyyhki pienen pölypilven ilmaan. Nuotio räsähteli ja paukkui, ohdakkeet käpristyivät ja muuttuivat valkoisiksi langoiksi. Juudas tunsu miehen pistävän hajun johon sekoittui jokin hapan, vastenmielinen vivahde. Hänen alavatsassaan alkoi tuntua painetta, joka muuttui vihlovaksi ja pakotti hänet nousemaan jalkeille.

— Taivasten valtakunta on lähellä, mies murahti närkästyneenä. Hänen äänessään soi epävarmuuden hauras särö aivan kuin hän olisi moittinut nuotion valopiiristä karkaavaa Juudasta yhtä paljon kuin omaa orastavaa heikkouttaankin.

Pitkin harppauksin Juudas loikki maassa makaavien vaatemyttyjen ylitse. Vaistonsa johdattamana hän kiirehti samaan suuntaan mihin nukkuvien joukosta erkaantunut varjo oli kadonnut. Hän melkein törmäsi pimeydessä havisevaan viikunapuuhun, pysähtyi sen viereen, vilkaisi vielä turhaan olkansa ylitse ja virtsasi pitkään ja hartaasti kahisuttaen kuivunutta heinikkoa.

Kun Juudas kääntyi takaisin nuotiolle päin, hän huomasi kuinka lepattavan valopiirin reunamille oli ilmestynyt tummia varjoja. Ne liikkuivat sulavasti pimeydessä ja kiersivät pian koko nukkuvan joukon ympärille. Yksi varjoista erkaantui muista ja astui valopiirin sisälle saarnaajan eteen. Kituvan nuotion säpsähtelevä valkeus pyyhkäisi hahmoa heijastuen terävästi lyhyestä legioonalaismiekasta.

Juudas jähmettyi paikoilleen kykenemättä liikauttamaan sormeaankaan. Hänen päänahkaansa nipisteli ilkeästi ja maha puristui kokoon aivan kuin joku olisi yllättäen lyönyt häntä. Hän saattoi haistaa sotilaan kirpeän hien ja vanhentuneen viinin sekasotkun.

— Enkö minä käskenyt teidän kääntymään takaisin Magdalaan? legioonalainen sanoi. Hän oli pukeutunut vain nahkaiseen panssariin, joka päällä saattoi liikkua ääneti. Kypärää hänellä ei ollut ja ohentuneiden, mustien suortuvien alta paistoi päälleen valkoinen laikku.

— Olen Jumalan asialla. Keisari määrää maallisista asioista, Jumala taivaallisista. Tavallinen legioonalainen vastaa vain miekkansa puhtaudesta, erakko murahti.

— Jumala. Ei teitä aja jumala vaan hulluus, legioonalainen tuhahti.

— Hullusta viisautta näyttää hulluudelta, erakko sanoi silmät loistaen.

— Mystikkojen näsäviisautta, legioonalainen murahti kyllästyneesti.

Hän huitaisi vapaalla kädellään ilmaan antaen merkin pimeydessä seisoville tovereilleen. Hän astui nuotion sivuitse, tarttui erakon takkuiseen tukkaan ja kiskaisi tämän päätä taaksepäin samalla kun survaisi miekan hänen kurkuunsa. Hän väänsi rannettaan aivan kuin olisi piirtänyt miekankärjellä puoliympyrän ja sysäsi korahtelevan saarnaajan hiekalle. Hänen otteissaan oli kokemuksen tuomaa sulavuutta, jokainen turha liike oli hiottu pois. Koko toimitukseen oli mennyt vain silmänräpäys niin että Juudas saattoi tuskin uskoa, että mitään oli tapahtunutkaan.

Maassa makaavista mytyistä alkoi kuulua yksittäisiä kiljahduksia jotka kasvoivat nopeasti huutojen kuoroksi. Mustat varjot liikahtelivat heidän keskellään äänettöminä. Heidän miekkansa välähtelivät pimeydessä kuin etäiset salammat. Joku huusi suoraa huutoa kunnes ääni katkesi ilkeään rusahdukseen. Kiemurtelevat vaatemyttyt näyttivät lennähtävän tuulen voimasta hetkeksi ilmaan kunnes aivan yhtä nopeasti lakosivat takaisin maahan. Huuto vaimeni

nyyhkytykseksi, nyyhkytys vaimeaksi vaikerrukseksi joka sekin katkesi viimeiseen, terävään kiljahdukseen. Äänettömyys tuntui särkevän korvia enemmän kuin hetkeksi ilmoille puhjennut parku.

Juudas katsoi jähmettyneenä kuinka legioonalaiset kerääntyivät esimiehensä ympärille hiipuvan nuotion ääreen. He naurahtelivat toisilleen pyyhkiessään miekkojaan hiekalla makaavien lahkolaisten vaatteisiin. Heidän päällikkönsä potkaisi saarnamiestä hajamielisen näköisenä ja painoi miekkansa huotraan.

— Viekää heidät pois ja haudatkaa heidät jonnekin mistä heitä ei heti löydetä, hän sanoi äreästi. Hän kääntyi hitaasti ympäri ja katsoi pimeyden halki suoraan sinne, missä Juudas seiso.

Henki salpautuneena Juudas nojasi viikunapuun viileää runkoa vasten. Vaikka hän tunsikin kuinka jokin ryömi hänen jalkansa päälle, hän ei inahnutkaan. Legioonalaisen synkkä, kaikkeen väsynyt katse tuntui naulitsevan hänet paikoilleen. Hän oli varma, että mies näki hänet. Nopeasti ohuiksi nauhoiksi hiipuvat ohdakkeet saivat tummat varjot kiemurtelemaan miehen kasvoilla. Hänen takanaan levittäytyvän pimeyden keskeltä kuului rahinaa ja murahduksia legioonalaisten raahatessa velttoja ruumiita pois nuotion valopiiristä. Nuotio paukahti singoten viimeiset kipinät pimeyden sekaan ja pimeys nielaisi legioonalaisen.

— Mitä tuijotat, Pertinax?

— Luulin näkeväni tuolla jotakin punaista.

— Punaista, ääni naurahti, — sitä on tänään riittänyt. Unohda punaisesi, minulla on enää kaksi kuukautta palvelusta jäljellä.

— Pelkäätkö pimeää?

— En. Pelkään vain kylmää rautaa.

Kuului kuiva naurahdus ja etääntyvien askelten hiljainen suhina. Juudas huokaisi raskaasti ja vajosi polvilleen maahan. Hän huitaisi äkäisesti tärisevälle jalalleen ryöminyttä otusta huomatakseen että se oli kapeasorminen, vapiseva tytönkäsi.

Arvosteluja romaanista Viisi todistajaa

Helsingin Sanomat 24.1.2006 (Markku Ihonen):

Juha-Pekka Koskisen Viisi todistajaa on täysiverinen moderni Jeesus-romaan. Markku Envallin luokituksessa sitä pidettäisiin Jeesus-aiheisena probleemaromaanina: Jeesusta ja hänen toimintaansa tulkitaan evankeliumeista poiketen. Tässä sarjassa teos on mukavan omaääninen...

Kiiltomato 23.1.2006 (Jani Saxell):

...Koskinen oli jo ristiretkiaiheisen esikoisensa, Ristin ja raudan tie, myötä pääsemättömissä Waltari-vertauksista... Lukijan on turha hakea romaanista vahvistusta omalle uskollaan tai epäuskollaan. Koskinen jättää viisaasti paljon rivien väliin....

Motiivi 9/2005 (?)

...Koskinen on oiva tarinankertoja, joka pitää lukijan otteessaan viimeiselle sivulle...Ison kirjan ja raamatunhistorian tuntemus ryydittävät kertomusta kirjailijan vapaudella, mutta kuitenkin uskottavasti ja toden totta, Koskisen viisi todistajaa tuovat mikrotason voiman eräeseen ihmiskunnan pelastuskertomukseen.

Lempäälän-Vesilahden Sanomat 9.1.2006 (Sari Peltoniemi):

...Vaikka kirjan nimi puhuu todistajista, ei sen tarkoitus näytä olevan todistamisessa. Pikemminkin se pyrkii yksinkertaisesti olemaan vetävä historiallinen romaan. Mielenkiintoisesta henkilöstä, ja siinä se erinomaisesti onnistuukin: ajankuva on vakuuttava ja kiinnostava....

© Jyrki Sahinoja

Juha-Pekka Koskinen on hämeenlinnalainen kirjailija, joka on niittänyt mainetta valtakunnallisissa kirjoituskilpailuissa ja jonka novelleja on julkaistu useissa antologioissa. Esikoisteos *Ristin ja raudan tie* ilmestyi vuonna 2004.